

Veľká novela Obchodného zákonníka účinná od 1.10.2020

Od 1. októbra 2020 nadobúdajú účinnosť viaceré významné zmeny v inštitútoch a ustanoveniach Obchodného zákonníka a zákona o obchodnom registri, ktoré prináša ich novela, zákon č. 390/2019 Z.z. Nižšie sme pre Vás pripravili prehľad vybraných zmien, vrátane nových povinností, s ktorými musia podnikatelia počítať.

Elektronizácia Obchodného registra

Obchodný register, vrátane zbierky listín, budú fungovať už len elektronicky; návrhy a dokumenty tak bude možné podávať výlučne elektronickou formou.

Zápis ďalších údajov o zapísaných fyzických osobách

Pri spoločníkoch (resp. jedinom akcionárovi), ktorí sú fyzickými osobami, sa zavádza povinnosť zapísať do obchodného registra okrem mena, priezviska a bydliska aj dátum narodenia a rodné číslo, resp. iný identifikačný údaj.

Tzv. iný identifikačný údaj bude nutné doplniť aj pri štatutárnych orgánoch alebo členoch štatutárnych orgánov, vedúcich organizačných zložiek podnikov, prokuristoch, členoch dozorného orgánu, likvidátoroch, správcoch na výkon nútenej správy a ich zástupcoch, vedúcich podnikov alebo organizačných zložiek podnikov zahraničných právnických osôb. Pôjde najčastejšie o situácie zahraničných fyzických osôb (ktoré sú už zapísané v obchodnom registri), ktorým nebolo pridelené rodné číslo.

V zásade by malo ísť o iný identifikačný údaj zahraničnej fyzickej osoby pridelený štátom jej pôvodu svojím významom a povahou ekvivalentný slovenskému rodnému číslu, teda údaj, ktorý umožňuje určiť jej jednoznačnú totožnosť. V situáciách, kedy taký údaj v krajine pôvodu nie je prideľovaný, je možné uviesť napr. číslo preukazu totožnosti alebo cestovného dokladu (pasu), prípadne dokladu o pobyte cudzinca, aj keď tieto nespĺňajú kritérium „trvalosti“.

Zosúladenie zápisu nových údajov bude potrebné vykonať spolu s podaním najbližšieho návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov po 30.9.2021, najneskôr však do 30.9.2022.

Ak najbližším návrhom na zápis zmeny zapísaných údajov nedôjde k zosúladeniu zápisu uvedeným spôsobom, registrový súd na návrh neprihliadne a vyzve navrhovateľa na odstránenie nedostatkov v lehote 15 dní od doručenia výzvy s poučením o následkoch neodstránenia nedostatkov. Márne uplynutie tejto lehoty má za následok, že súd na návrh nebude prihliadať a konanie sa bude považovať za zastavené pre nedostatok právomoci.

Okrem toho, sa fyzická osoba oprávnená konať v mene zapísanej právnickej osoby vystavuje za nesplnenie povinnosti podať návrh na zápis zmeny zapísaných údajov v lehote ustanovenej zákonom riziku uloženia pokuty zo strany registrového súdu do výšky 3 310 eur.

Výmaz obmedzeného konania štatutárneho orgánu

Hoci Obchodný zákonník stanovuje, že obmedzenie konania štatutárneho orgánu spoločnosti nemá voči tretím osobám právne účinky, mnohé spoločnosti majú takéto obmedzenie uvedené aj v obchodnom registri, a to v časti spôsobu konania v mene spoločnosti.

V zmysle novely musia spoločnosti, ktoré majú obmedzenia oprávnenia štatutárneho orgánu konať v mene spoločnosti zapísané v obchodnom registri, takéto obmedzenie vymazať, a to pri podaní najbližšieho návrhu na zápis zmeny zapísaných údajov, najneskôr však do 30.9.2021.

Ak najbližším návrhom na zápis zmeny zapísaných údajov nedôjde k zosúladieniu zápisu vyššie uvedeným spôsobom, registrový súd vyzve navrhovateľa na odstránenie nedostatkov v lehote 15 dní od doručenia výzvy s poučením o následkoch neodstránenia nedostatkov. Márne uplynutie tejto lehoty má za následok, že súd na návrh nebude prihliadať a konanie sa bude považovať za zastavené pre nedostatok právomoci.

Aj v tomto prípade hrozí fyzickej osobe oprávnenej konať v mene zapísanej právnickej osoby pokuta do výšky 3 310 eur za nesplnenie povinnosti podať návrh na zápis zmien do obchodného registra v zákonom stanovenej lehote.

Zrušenie spoločnosti pri porušení povinnosti uložiť účtovnú závierku včas

Sprísňuje sa povinnosť včasného ukladania individuálnej účtovnej závierky do obchodného registra. V súčasnosti existuje riziko zrušenia spoločnosti, ak spoločnosť neuloží individuálnu účtovnú závierku do registra za najmenej dve po sebe nasledujúce účtovné obdobia. Podľa novej úpravy, ak spoločnosť nestihne uložiť účtovnú závierku v riadnej lehote (najneskôr do 9 mesiacov od zostavenia účtovnej závierky) a omešká sa s plnením tejto povinnosti o viac ako 6 mesiacov, súd rozhodne o zrušení spoločnosti aj bez návrhu.

Obmedzenia pre osoby, voči ktorým je vedená exekúcia (založenie s.r.o., prevod obchodného podielu v s.r.o. a funkcia konateľa s.r.o.)

Aj doteraz platilo, že spoločnosť s ručením obmedzeným nemôže založiť osoba, ktorá je vedená v zozname daňových dlžníkov alebo má evidované nedoplatky na poistnom na sociálne poistenie. Po novom nemôže spoločnosť s ručením obmedzeným založiť ani osoba, ktorá je vedená ako povinný v registri vydaných poverení na vykonanie exekúcie, t.j. osoba, voči ktorej je vedená exekúcia.

Osoba, voči ktorej je vedená exekúcia taktiež nemôže:

- previesť svoj obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným na iného spoločníka alebo inú osobu,
- nadobudnúť obchodný podiel v spoločnosti s ručením obmedzeným prevodom, ako ani
- byť konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným, pokiaľ je v čase vykonania zápisu do obchodného registra ako povinný vedená v registri poverení na vykonanie exekúcie.

Zápis a výmaz obchodných spoločností

Novela taxatívne stanovuje, ktoré subjekty sa zapisujú do obchodného registra. Týmto sú:

- právnické osoby založené podľa Obchodného zákonníka,
- právnické osoby založené podľa práva EÚ,
- právnické osoby zriadené zákonom alebo na základe zákona, ak osobitný zákon ustanovuje, že sa zapisujú do obchodného registra,
- štátne podniky,
- organizačné zložky podnikov slovenských právnických osôb,
- podniky zahraničných právnických osôb a organizačné zložky podnikov zahraničných právnických osôb.

Ostatné osoby budú z obchodného registra vymazané; ide o nasledovných podnikateľov:

- osoby, ktoré boli vedené v obchodnom registri na základe ich zápisu v podnikovom registri podľa predchádzajúcich právnych predpisov,
- fyzické osoby registrované v obchodnom registri dobrovoľne,

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

- podniky a organizačné zložky zahraničných fyzických osôb,
- osoby, ktoré vstúpili do likvidácie pred 1.10.2016 a pri ktorých sa predpokladá ich úpadok,
- osoby, ktoré si nesplnili povinnosť premeny menovitej hodnoty vkladov a menovitej hodnoty základného imania zo slovenskej meny na euro podľa osobitných predpisov ani do 1.12.2020,
- podniky a organizačné zložky podnikov zahraničných a slovenských právnických osôb, ktoré do 30.9.2021 nepotvrdia zapísané údaje v obchodnom registri alebo nenavrhnú ich zmenu – viď nižšie.

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zverejní v obchodnom vestníku po dobu šiestich mesiacov zoznam zapísaných osôb, ktoré sa majú vymazať z obchodného registra. Zapísaná osoba môže podať odôvodnený návrh, ak je v zozname zapísaná nedôvodne.

Pre organizačné zložky podnikov zapísaných slovenských právnických osôb a podniky/organizačné zložky zapísaných zahraničných právnických osôb platí povinnosť, aby **do 30.9.2021** podali do obchodného registra predpísaný formulár, ktorým potvrdia svoje zapísané údaje v obchodnom registri. Má ísť len o formálne potvrdenie „správnosti a aktuálnosti“ zapísaných údajov. Potvrdenie údajov podané vo vyššie uvedenej lehote nepodlieha poplatkovej povinnosti. V prípade, ak údaje zapísané v obchodnom registri nezodpovedajú aktuálnemu stavu, je potrebné, aby podali v lehote **do 30.9.2021** štandardný návrh na zápis zmeny zapísaných údajov v obchodnom registri.

Organizačné zložky podnikov slovenských právnických osôb a podniky/organizačné zložky zahraničných právnických osôb, ktoré v lehote do 30.9.2021 nepotvrdia zapísané údaje v obchodnom registri alebo nepodajú zmenu zapísaných údajov v obchodnom registri v zmysle vyššie uvedeného, registrový súd vymaže.

Likvidácia obchodných spoločností a družstiev

Novela podstatným spôsobom mení postup procesu likvidácie. S účinnosťou od 1.10.2020 spoločnosť vstúpi do likvidácie až zápisom likvidátora do obchodného registra, nie dňom rozhodnutia o zrušení spoločnosti (resp. dňom uvedenom v rozhodnutí).

Zavádza sa aj povinnosť spoločnosti zložiť preddavok na likvidáciu do notárskej úschovy, ktorý bude slúžiť na úhradu odmeny a výdavkov likvidátora.

Likvidátorom bude môcť byť iba osoba, ktorá je zapísaná v zozname správcov konkurznej podstaty alebo iná fyzická osoba zapísaná v registri fyzických osôb, pokiaľ zároveň spĺňa podmienky stanovené na výkon funkcie štatutárneho orgánu.

Ďalej sa upravuje postup, ako môžu veritelia prihlasovať pohľadávky do likvidácie, akým spôsobom sú pohľadávky uspokojované, a akým spôsobom bude likvidácia ukončená. Po novom nie je možné ukončiť likvidáciu skôr, ako šesť mesiacov po oznámení, že spoločnosť vstupuje do likvidácie. Ak likvidátor zistí, že ku dňu zostavenia účtovnej závierky a konečnej správy o priebehu likvidácie má spoločnosť daňový nedoplatok alebo sa u nej vykonáva daňová kontrola, táto lehota sa predlžuje o ďalších šesť mesiacov.

Súhlas vlastníka nehnuteľnosti so zriadením sídla

Písomný súhlas vlastníka nehnuteľnosti so zápisom nehnuteľnosti ako sídla spoločnosti do obchodného registra musí byť úradne osvedčený, inak bude návrh na zápis údajov do obchodného registra odmietnutý. V prípade viacerých podielových spoluvlastníkov nehnuteľnosti stačí, keď súhlas podpíše väčšina z nich. Väčšina sa počíta podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov.

Písomný súhlas nebude potrebný, ak právo na užívanie nehnuteľnosti alebo jej časti ako sídla vyplýva z katastra nehnuteľností.

Podnikanie zahraničných osôb

Novela precizuje moment vzniku a zániku oprávnenia zahraničnej fyzickej osoby podnikáť na území Slovenskej republiky, a to konkrétne „ku dňu vzniku živnostenského oprávnenia, alebo iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov zahraničnej fyzickej osobe, a to v rozsahu predmetu podnikania zapísaného v živnostenskom registri alebo inej evidencie ustanovenej osobitným zákonom“.

* * *

V prípade záujmu o našu asistenciu v súvislosti s vyššie uvedenými povinnosťami alebo potreby bližších informácií sa prosím neváhajte obrátiť na Vašu kontaktnú osobu v slovenskej pobočke PETERKA & PARTNERS.

Výpočet legislatívnych zmien uvedených v tomto dokumente nie je úplný. Tento prehľad slúži výlučne na informačné účely a nemožno ho považovať za právny názor alebo právnu radu, ako postupovať v konkrétnom prípade. Prehľad je pripravený podľa právneho stavu k 29.9.2020.